

Sygn. akt I Cz 16214

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Mrozowicz

Sędziowie: SO Elżbieta Kwaśny

SO Jacek Saramaga (spr.)

Protokolant: st. sekretarz sądowy Joanna Żygala

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2014 r. w Przemyślu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.

przeciwko dłużnikowi J. B.

o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Jarosławiu z dnia 31 marca 2014 r., sygn. akt I Co 145/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Jarosławiu oddalił wniosek wierzyciela (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanemu przez Sąd Rejonowy w Jarosławiu 11 czerwca 2002 r. na rzecz (...) Sp. z o.o. Biuro (...) w G., sygn. akt VI Nc 376/02, przeciwko dłużnikowi J. B..

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wyjaśnił, że wnioskodawca w uzasadnieniu swojego wniosku wskazał, że na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 3 października 2013 r. wierzytelność została przeniesiona z (...) Sp. z o.o. Biuro (...) w G. na nowego wierzyciela L. W., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą L. W. „(...) z siedzibą w T., a następnie na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30 października 2013 r. z L. W. na obecnego wierzyciela - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T..

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył, iż zgodnie z dyspozycją przepisu art. 788 § 1 k.p.c. jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Wierzytelność, która ma stanowić przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego określenia stosunku zobowiązaniowego, którego

elementem jest zbywana wierzytelność (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 1999 roku, III CKN 423/98, Biul. SN 2000, nr 1, s. 1), a zatem oznaczenie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Strony stosunku, świadczenie oraz przedmiot świadczenia muszą być oznaczone bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia (oznaczalne) w momencie zawierania umowy przenoszącej wierzytelność.

Skuteczne jest zbycie wierzytelności, nieoznaczonej dokładnie w umowie przelewu, jeżeli można ją określić na podstawie treści stosunku zobowiązaniowego, z którego ta wierzytelność wynika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1999 roku, III CKN 423/98, OSN 2000, nr 5, poz. 92, tak że J. Mojak (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, 2005, s. 117). Do czasu przejścia wierzytelności z majątku zbywcy do majątku nabywcy, powinno jednak dojść do wyczerpującego sprecyzowania także pozostałych elementów stosunku zobowiązaniowego, w ramach którego istnieje zbywana wierzytelność.

Przenosząc powyższe uregulowania prawne oraz ich wykładnię na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, iż nie wykazano w dostateczny sposób, by na mocy umów sprzedaży wierzytelności z dnia 3 października 2013 roku i z dnia 30 października 2013 roku wierzytelność przysługująca pierwotnemu wierzycielowi (...) Sp. z o.o. Biuro (...) w G. wobec dłużnika J. B., wynikająca z nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w dniu 11 czerwca 2002 r. przez Sąd Rejonowy w Jarosławiu w sprawie o sygn. akt VI Nc 376/02, została przeniesiona najpierw na L. W., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą L. W. Windykacja (...) z siedzibą w T., a następnie na rzecz wnioskodawcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. Z przedłożonych wraz z wnioskiem wykazów wierzytelności, stanowiących załączniki do w/w umów, nie wynika bowiem by wskazana w nich wierzytelność w takiej samej wysokości pochodziła z nakazu zapłaty z dnia 11 czerwca 2002 r. wydanego w sprawie o sygn. akt VI Nc 376/02. Wątpliwości budzi m. in. fakt, iż w wykazach do umów sprzedaży wierzytelności jako należność zasądzoną prawomocnym nakazem podano 359,10 zł, podczas gdy należność główna wynikająca z nakazu zapłaty to 146,50 zł. Możliwe, że kwoty wskazane w załącznikach stanowią należność główną zasądzoną w nakazie powiększoną o odsetki za zwłokę w zapłacie. Niewątpliwie wierzyciel może tak twierdzić, jednakże mając na uwadze, że postępowanie klauzulowe sprowadza się do badania przez sąd jedynie przesłanek formalnych to dopuszczanie dodatkowo dowodów na tę okoliczność oznaczałoby przyjęcie zasad postępowania rozpoznawczego, co z kolei jest niedopuszczalne.

Mając na względzie powyższe niedookreślenie, Sąd Rejonowy wskazał, iż na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

Z kolei rozstrzygnięcie o kosztach postępowania wydano na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel zaskarżając je w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia i nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu na rzecz nowego wierzyciela (...) Sp. z o.o. oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jarosławiu.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisu art. 788 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że z przedłożonych do wniosku dokumentów nie wynika, jaka wierzytelność oraz w jakiej wysokości stanowiła przedmiot umów cesji.

W uzasadnieniu złożonego środka odwoławczego wierzyciel wskazał, iż w jego ocenie przedłożone dokumenty w sposób niebudzący wątpliwości wskazują tożsamość wierzytelności stwierdzonej nakazem zapłaty z dnia 11 czerwca 2002 r. z wierzytelnością, przekazywaną umowami sprzedaży wierzytelności.

Na potwierdzenie powyższego należy przede wszystkim według skarżącego zauważyć, że przedłożył w obecnym postępowaniu oryginał owego nakazu zapłaty, z klauzulą wykonalności na rzecz pierwotnego wierzyciela, którego nie uzyskałby przecież w żaden inny sposób, niż tylko przy okazji zawarcia umowy przelewu. Ponadto z umowy przelewu wynika, że wierzytelność cedowana posiadała następujące cechy:

1. Umowa z dnia 03-10-2013 roku:

Kod pocztowy: (...)-(...) J.

Miejsce zamieszkania dłużnika: ul. (...)

Rok urodzenia dłużnika:(...)

Data nakazu: 11 czerwca 2002

Sygnatura: 376/02

2. Umowa z dnia 30-10-2013 roku:

Nazwisko: B.

Imię: J.

Kod pocztowy: 3 7-500

Sygnatura Nc nakazu: 376/02

Wydany przez Sąd: J.

Cechy tej wierzytelności pozostają więc zasadniczo zbieżne z wierzytelnością zasądzoną nakazem zapłaty o sygn. VI Nc 376/02. Trudno również zasadnie przyjmować, że jeszcze inny Sąd wydał nakaz zapłaty o tej samej sygnaturze z tej samej daty, na rzecz tego samego wierzyciela i przeciwko temu samemu dłużnikowi.

Odnosząc się z kolei do kwestii braku możliwości dopuszczenia dodatkowych dowodów na okoliczność przejścia uprawnień na nowego wierzyciela, skarżący podniósł, że stanowisko Sądu nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności zaś w art. 788 k.p.c. W przeciwnym wypadku trzeba byłoby uznać za niedopuszczalne również podawanie dowodów na okoliczność samego przejścia uprawnień na kolejnych wierzycieli, np. zapłaty ceny sprzedaży, jako warunku cesji.

Ostatecznie wierzyciel wskazał, że sąd może również przed nadaniem klauzuli wykonalności, w razie wątpliwości, stosownie do art. 760 § 2 k.p.c. zarządzić wysłuchanie stron. Wobec powyższego również w rozpoznawanej sprawie Sąd powinien zarządzić wysłuchanie dłużnika i przedstawiciela wierzyciela, skoro powziął określone wątpliwości.

Wobec tego zażalenie jest w całości uzasadnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne. W przedmiotowej sprawie znajdzie zastosowanie przepis art. 788 k.p.c., który normuje problem egzekucji sądowej w wypadku zmiany wierzyciela lub dłużnika wymienionych w tytule egzekucyjnym. Przepis ten jest podstawą do nadania klauzuli wykonalności przeciwko każdemu kolejnemu wierzycielowi, po uprzednim wykazaniu przez niego dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym, iż nastąpiło na jego rzecz przejście praw wynikających z tytułu egzekucyjnego.

Jak wprost wynika z treści wyżej powołanego przepisu przejście uprawnień musi być wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Definicję dokumentu urzędowego zawiera art. 244 k.p.c. Stosownie do treści tego przepisu dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie, przez powołanego do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

Dokument prywatny stanowi natomiast dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Aby dokument prywatny mógł rodzić skutki prawne określone w przepisie art. 788 k.p.c., podpis na nim złożony musi być urzędowo poświadczony przez powołane do tego organy.

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 listopada 2002 r. (I CKN 1280/00) ustawodawca posługując się pojęciem dokumentu rozumiał przez to oryginał dokumentu. Tam gdzie oryginał może być zastąpiony przez odpis (np. odbitkę kserograficzną), ustawodawca wyraźnie to zaznaczył.

Z takim stanowiskiem Sądu Najwyższego koresponduje również postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31 stycznia 2007 r. (sygn. akt. II ACz 151/07), w którym to Sąd stwierdził, iż „na gruncie przepisu art. 788 k.p.c. skuteczne wykazanie przejścia uprawnień z dotychczasowego na nowego wierzyciela wymaga przedłożenia, potwierdzającego ten fakt, oryginału dokumentu urzędowego lub prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym”.

Odnosząc powyższe uregulowania prawne na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, iż dołączony w rozpoznawanej sprawie przez wnioskodawcę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., do wniosku o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, poświadczone notarialnie za zgodność z oryginałami odpisy umów sprzedaży wierzytelności z dnia 30 października 2013 r. i 3 października 2013 r. są niewystarczające, co musiało skutkować oddaleniem wniosku.

Jak bowiem wynika z wyżej przedstawionych uregulowań prawnych, aby przedmiotowa umowa cesji wywoła skutki prawne określone w art. 788 k.p.c. musiała ona być przedłożona w oryginale z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Kolejno podkreślić należy, iż przepis art. 788 § 1 k.p.c. umożliwia realizację tytułu egzekucyjnego, jeżeli wymienione w nim osoby nie są wierzycielami lub dłużnikami i na ich miejsce na skutek następstwa prawnego pod tytułem ogólnym lub pod tytułem szczególnym weszły inne podmioty, przy czym możliwość nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego jest uzależniona od spełnienia określonych warunków. Niezbędnym jest między innymi wykazanie przejścia uprawnień. Wykazanie tego faktu leży w gestii wnioskodawcy i następuje poprzez dołączenie do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dokumentu wykazującego przejście praw na następcę. Dokument taki powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło, przy czym decyduje każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu. Ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, a zatem uwzględniać także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił. Powinien to być dokument urzędowy lub prywatny z podpisem urzędowo poświadczonym.

Wierzyciel musi mieć na uwadze, że postępowanie w trybie art. 788 k.p.c. jest uproszczoną formą uzyskania klauzuli wykonalności, co następuje na podstawie przedłożonych dokumentów, mającą na celu przyspieszenie tego postępowania. Postępowanie to ma charakter jedynie formalny, sprawa zostaje rozpoznana bez udziału dłużnika na posiedzeniu niejawnym i w związku z tym należy dochować wszelkiej staranności, aby wykazać następstwo prawne. W przeciwnym razie zachodziłoby niebezpieczeństwo dowolnego sposobu wskazywania przez wierzyciela osoby dłużnika i uzyskiwania klauzuli wykonalności bez jakiegokolwiek kontroli. Taka zaś sytuacja jest niedopuszczalna.

W niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji zasadnie stwierdził, że wnioskodawca nie zdołał wykazać, by rzeczywiście doszło do przejścia na jego rzecz wierzytelności objętej wskazanym tytułem egzekucyjnym. W rezultacie nie ziszczyły się przesłanki umożliwiające nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z uwzględnieniem przejścia uprawnień z niego wynikających.

Argumentując jak powyżej Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.